

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

नृत्यकला विशारद (बी.ए.) कथक

परीक्षा : मे - २०२४

प्रथम वर्ष

विषय : नृत्याचा इतिहास (20E BAK-112)

दि. २९/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

- सूचना :**
१. पहिला प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उर्वरित प्रश्नांपैकी चार प्रश्न सोडवणे.
 ३. एकूण पाच प्रश्न सोडवणे.
 ४. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
- प्र. १. झपतालामध्ये कोणताही एक आमद आणि एक चक्रदार परण हे पलुस्कर अथवा भातखंडे पद्धतीनुसार लिपिबद्ध करा. (२०)
- प्र. २. मुघल ते ब्रिटीश राजवटीपर्यंत कथक सादरीकरणाचे स्थळ आणि काळाबाबत बदलत्या संदर्भाचे तंत्र आणि बाह्य स्वरूपावर झालेला सांस्कृतिक प्रभाव, कलावंतांचे आणि राजाश्रयाचे योगदान तसेच घराण्यांचा उदय इत्यादी मुद्द्यांच्या आधारे मूल्यमापन करा. (२०)
- प्र. ३. अभिनय दर्पण या ग्रंथाचा सर्वसमावेशक आढावा घेऊन, ग्रंथाचे लेखक, काळ, विषय वस्तू आणि नृत्यशास्त्र ग्रंथपरंपरेतील महत्त्व यावर चर्चा करा. (२०)
- प्र. ४. टिपा लिहा. (२०)
१. अभिनयदर्पणातील शिरोभेद
 २. अभिनयदर्पण या ग्रंथात वर्णिलेले दृष्टिभेद आणि भावाभिव्यक्ती
- प्र. ५. अभिनयदर्पण या ग्रंथातील 'हस्त' आणि त्यांचे वर्गीकरण सांगून त्यांचे प्रतीकात्मक अर्थ तसेच रसनिर्मिती मधले योगदान सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ६. कथक नृत्याचा कथाकथनाशी असलेला पारंपरिक संबंध विशद करून, आंगिक, मुखज आणि आहार्य यांसारख्या अभिनय तंत्रांचा उपयोग कथाकथनासाठी कसा केला जातो याचे विस्तृत अवलोकन करा. (२०)

English Translation

Instructions: 1) First Question is compulsory.

2) Attempt any four questions from the remaining five.

- Q. 1. Write any one Amad and one ChakradarParan in Jhapatala as per the Paluskar or Bhatkhande notation system. (20)
- Q. 2. Evaluate the changing context of Kathak performance from the Mughal to the British rule in terms of space and time, the cultural impact on technique and appearance, the contribution of artists and royalty, and the rise of Gharanas. (20)
- Q. 3. Take a comprehensive overview of the text, AbhinayaDarpan, discussing the author, period, subject matter, and its significance in the Shastra texts on dance. (20)
- Q. 4. Short notes. (20)
1. Shirobheda in the AbhinayaDarpan
 2. Drishtibheda in the AbhinayaDarpan and its contribution to expressing emotions
- Q. 5. State the 'hastas' and their classification in the AbhinayaDarpan and explain their symbolic meaning and contribution to rasa creation. (20)
- Q. 6. Elaborating on the traditional relationship of Kathak with storytelling, give a broad overview of how acting techniques such as angik, mukhaj, and aharya are used to convey the narrative. (20)